

fulde Privilegier, saa at vi skulle indtage en ufordelagtig Undtagelsesstilling. Det forekommer mig, at Københavns Jurisdiktion har Krav paa at faa sine Forhold ordnede samtidig med, at Forholdene for det øvrige Land ordnes, og jeg tror, at det ganske sikkert vilde være i vort Folketingsflertals Interesse. Dette Folketingsflertal har gentagne Gange, sidst ved den ny Skolelov, vist, at det ikke viger tilbage for at gøre Ret og Skel mod København, men det kan ikke nægtes, at vort Parti var Genstand for ondartede Angreb i Anledning af dette Punkt i Skoleloven, fordi de Regeringer, vi tidligere havde haft, havde forsømt at virke tilstrækkelig energisk for Københavns berettigede Krav. Og det vil være meget vanskeligt, — men det vil blive nødvendigt — at sætte det, der dog skal gøres, igennem, naar det ikke sker samtidig med nærværende Lovforslag. Det vil være meget vanskeligt at føre en saadan særlig Lov for København igennem paa et senere Tidspunkt. — Den højtærede Justitsminister sluttede sit Foredrag i Gaar med at knæsette en Tanke, som et enkelt Medlem af Proceskommissionen havde udkastet om en delvis Gennemførelse af Proceslovforslagene. Jeg staar det Medlem af Proceskommissionen, som han nævnte, saa nær, jeg har haft saa mange og saa indgaaende Samtaler med ham om dette Spørgsmaal, at jeg maaske er noget partisk for denne Tanke, som den højtærede Justitsminister i en særdeles praktisk Form — forekommer det mig — gjorde til sin. Jeg skal ikke komme nærmere ind derpaa, jeg skal kun gøre opmærksom paa, at der inden for denne Tanke ikke blot laa Plänen om at gaa forsøgsvis frem ved at indføre den ny Kriminalproces i en enkelt Del af Landet, men ogsaa den overhovedet at indføre den ny Strafferetspleje forud for den ny Civilproces. Det er en Tanke, som vistnok har endnu mere Berettigelse end Tanken om at dele Landet i bestemte Grupper. Gaa vi til Norge, se vi, at man der ikke har haft Betænkelighed ved at gennemføre den ny Strafferetspleje uden samtidig at reformere Civilprocessen. Der er endnu ikke i dette Øjeblik fremkommet definitivt Forslag om en Reform af Civilprocessen, og paa Grund af den norske Rigsadvokat Getz beklagelige Død kan der maaske komme til at gaa lang Tid, førend det sker.

Det er jo saa, at medens jeg tror at kunne sige, at den aldeles overvejende Del af vor juridiske Verden, yngre og ældre, Dommere og Sagførere, har, jeg tør vel sige, for-

sonet sig eller fuldkomment forliget sig med Tanken om, at det er ganske nødvendigt i saa nær en Fremtid som muligt at komme til en ny Strafferetspleje, saa tror jeg, naar man skal give Sandheden Æren, at dette endnu ikke er Tilfældet med Hensyn til Civilprocessen. Det er mig bekendt, at der ikke blot mellem Dommerne, men maaske endnu mere mellem Sagførerne er en meget stærk Tvivl om, hvorvidt en reformeret Civilproces som den, de foreliggende Forslag ville indføre, er formaalstjenlig. Man hævder, at det, vi have, giver en ganske vist langsom, men temmelig billig og temmelig paalidelig Retspleje. Jeg for mit Vedkommende tror, at de Fordele, der ville vise sig ved den ny Civilproces, ville være overvejende. Disse Fordele kunne sammenfattes i 3. Man vil opnaa en større Hurtighed. Jeg tror, at man kan lave Anstandslovgivningen paa den bestaaende skriftlige Civilproces Grund, som man vil — den vil dog stadig blive overtraadt. Naar begge Parter ere enige om, at det ikke haster, og at der ikke er Grund til at skynde sig, saa vil det ikke være muligt at opnaa en større Hurtighed, og jeg tror, at man efter kort Tids bedre Tilstand atter vil synke tilbage i den gamle Slendrian. Kun ved en virkelig ny Retsplejeform vil man opnaa det, man tilstræber. Jeg tror fremdeles, at man vil opnaa større Sandhed i Proceserklæringerne ved den Adgang, Procesforslagene aabne til at kalde Parterne ind til at møde og udtale sig. Og jeg tror endelig, at man, ogsaa bortset fra dette, vil opnaa større, rigtigere materiel Vished om, hvorledes en Sag virkelig forholder sig, ved den umiddelbare Bevisførelse for den dømmende Ret. Disse Ting kan man vanskeligt, ja jeg kan ikke tænke mig, at man overhovedet kan opnaa dem uden gennem den mundtlige Proces, der her er bragt i Forslag. Jeg tror derfor, det ender med, at man ogsaa kommer dertil, men jeg skulde ingeniunde anse det for nogen Ulykke, om man tog hver Ting for sig, hvis man skulde finde, at det hele var en alt for stor Byrde at tage paa sig paa en Gang. Hvad der imidlertid er sikkert nok, og som ikke kan benægtes, det er, at den ny Civilproces vil blive dyrere for Borgerne, fordi den vil blive vanskeligere for Sagførerne end den hidtidige, og der er derfor sikkert Anledning til at gøre, hvad der ligger inden for menneskelige Evner, for at indskrænke Antallet af de Sager, som ville blive Genstand for, om jeg saa maa sige, den fineste Form af den ny Civilproces. Og her vil jeg